

Ministerie van Justitie

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Postadres: Postbus 16502, 2500 BM DEN HAAG
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Afdeling DPV/AM
T.a.v. de heer drs. J.A.M. van der Zeeuw
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage

Bezoekadres:
Bordewijklaan 62
2591 XR DEN HAAG
Error! Unknown document property name.4290
Fax **Error! Unknown document property name.**

Unit	Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling (GC KAO)
Concipiënt	Bureau Land en Taal
Datum	25 augustus 2009
Ons Kenmerk	INDUIT09-2564 GC KAO
Bijlagen	geen
Onderwerp	Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht DRC

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken hieromtrent tussen het ministerie van Justitie en het ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de staatssecretaris van Justitie en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in de Democratische Republiek Congo (DRC).

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over de DRC.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

1. Landeninformatie

Ik verzoek u de alhier genoemde onderwerpen zoveel mogelijk beknopt te vermelden en indien mogelijk te verwijzen naar een eerder algemeen ambtsbericht indien deze reeds aldaar aan de orde zijn geweest. Ik verzoek u relevante ontwikkelingen m.b.t. staatsinrichting wel te vermelden.

2. Politieke ontwikkelingen

Ik verzoek u aandacht te besteden aan relevante politieke ontwikkelingen sinds het laatste door u uitgebrachte ambtsbericht wat betreft alle onderwerpen die in dat ambtsbericht aan de orde zijn gekomen, met daarbij speciale aandacht voor het oosten van de DRC.

- 2.1. Kunt u ingaan op de stand van zaken met betrekking tot de vredesbesprekingen?
- 2.2. Kunt u een actualisatie geven van de Congolese zaken bij het Internaal Strafhof?
- 2.3. Hoe is de huidige stand van zaken met betrekking tot de gezamenlijke militaire operaties met de buurlanden Rwanda en Uganda? Wat zijn de gevolgen van de gezamenlijke operaties

- voor de bevolking?
- 2.4. Kunt u ingaan op de relatie met de buurlanden. Is er sprake van een verbetering of verslechtering en kunt u dat toelichten?

3. Veiligheidssituatie

U wordt verzocht een update te geven van de huidige militaire- en veiligheidssituatie in de DRC en daarbij zoveel mogelijk per gebied chronologisch aan te geven hoe de situatie zich in de verslagperiode heeft ontwikkeld. Is er sprake van een verbetering of een verslechtering ten opzichte van de voorgaande verslagperiode? Het is hierbij van belang om weer te geven in hoeverre er in de verschillende provincies / deelgebieden / regio's sprake is van daadwerkelijke en effectieve controle door de regering. Ik verzoek u bij de beschrijving aan te geven op welke schaal er gevechten plaatsvinden, wie de strijdende partijen zijn en welke gevolgen de gevechten hebben voor de burgerbevolking. Als er sprake is van slachtoffers kunt u dan aangeven om hoeveel slachtoffers het ongeveer gaat? Ik verzoek u daarbij met name in te gaan op de volgende vragen:

- 3.1. Kunt u op basis van de criteria, genoemd in de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRS) van 20 juli 2007 (LJN BB0917) en 3 april 2008 (LJN BC8681), aangeven of er sprake is van een internationaal of intern gewapend conflict? Kunt u hierbij aangeven of dit voor het gehele land geldt? Zo nee, kunt u dan aangeven in welke gebieden er sprake is van een gewapend conflict?
- 3.2. In welke andere grote steden heeft de overheid ook gezag, buiten Kinshasa?

Bas Congo

- 3.3. Kunt u een update geven van de huidige veiligheidssituatie in de provincie Bas Congo?

Ituri

- 3.4. Kunt u een update geven van de huidige veiligheidssituatie in Ituri?
- 3.5. Zijn de etnische spanningen tussen de Hema en Lendu toegenomen in de verslagperiode? Hebben zich tussen deze groepen gewelddadigheden voorgedaan?

Haut- en Bas-Uélé

- 3.6. Hoe is de huidige veiligheidssituatie in het Uélé gebied?

Katanga

- 3.7. Hoe is de huidige veiligheidssituatie in de provincie Katanga?

Kivu's

- 3.8. Wat zijn de ontwikkelingen in de twee Kivu provincies? Is de veiligheidssituatie in Noord en Zuid-Kivu hetzelfde? Zo niet, kunt u dan aangeven wat de verschillen zijn?
- 3.9. Zijn er bepaalde etnische groepen die vaker het slachtoffer worden van gewelddadigheden in deze regio dan andere etnische groepen? Zo ja, welke groeperingen?
- 3.9.1. Welke gevolgen hebben de huidige ontwikkelingen voor de Tutsi bevolking woonachtig in de regio?
- 3.10. Kunt u een update geven van de verschillende (militante) groeperingen actief in de Kivu provincies?
- 3.10.1. Wat is de huidige positie van de CNDP? Speelt zij nog een belangrijke rol bij de gebeurtenissen in de Kivu's?
- 3.10.2. Kunt u aangeven in welke mate burgers woonachtig in dit gebied, zowel mannen als vrouwen, het slachtoffer kunnen worden van (seksueel) geweld? Wie zijn de daders van dit geweld? Kunnen de inwoners van het gebied zich onttrekken aan dit geweld?

Kinshasa

- 3.11. Hebben zich in de verslagperiode veiligheidsincidenten voorgedaan in Kinshasa? Zo ja waren deze incidenten willekeurig of waren deze gericht tegen specifieke groepen mensen dan wel bepaalde bevolkingsgroepen? Wie waren de daders?

DDRRR

- 3.12. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot het DDRRR programma?
- 3.13. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot de terugkeer van

buitenlandse rebellengroeperingen naar hun eigen land? Zijn deze groeperingen thans (gedeeltelijk) teruggekeerd naar Rwanda, dan wel Uganda, dan wel Burundi? Zo niet, waarom niet?

DDR

3.14. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot het DDR programma?

FARDC

3.15. Wat zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het Congolese leger?

3.16. Hoe treedt het regeringsleger in zijn algemeenheid op? En in het bijzonder in het oosten van het land? Maakt het zich schuldig aan mensenrechtenschendingen? Zijn bepaalde bevolkings- of sociale groepen hier meer het slachtoffer van dan andere?

MONUC

3.17. In hoeverre is de MONUC in staat om de veiligheidssituatie te bewaken? In hoeverre wordt zij thans als effectief gezien?

3.18. Hebben zich gedurende de verslagperiode nog incidenten voorgedaan waar de MONUC bij was betrokken? Zo ja, kunt u deze incidenten kort beschrijven?

4. Mensenrechten

4.1. Kunt u daar waar relevant aandacht besteden aan de positie van minderjarigen?

4.2. Waarborgen

4.2.1. Grondwet

4.2.2. Verdragen

4.2.3. Overigen nationale wetgeving

4.2.3.1. Is de nationale wetgeving reeds aangepast aan het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof?

4.2.3.2. Is de wetgeving die voorziet in de oprichting van de Hoge Raad voor de Rechterlijke Macht reeds van kracht?

4.2.4. Toezicht

4.3. Naleving en schendingen

Hebben zich veranderingen ten opzichte van de voorgaande verslagperiode voorgedaan ten aanzien van de straffeloosheid in de DRC?

4.3.1. Vrijheid van meningsuiting

4.3.2. Vrijheid van vereniging en vergadering

4.3.3. Vrijheid van godsdienst

4.3.3.1. Wat is de huidige situatie met betrekking tot de aanhangers van de Bundu dia Kongo?

4.3.4. Bewegingsvrijheid

Ik verzoek u de informatie omtrent de DGM te actualiseren.

4.3.4.1. Kunt u ingaan op de procedures die nodig zijn om een paspoort te verkrijgen? Hoe toegankelijk zijn de procedures om de benodigde documenten (nationaliteitsverklaring, een verklaring van de ANR, een verklaring van goed gedrag van het parket en een 'note verbale' van het Ministerie van Buitenlandse Zaken) te verkrijgen?

4.3.4.2. Kunt u tevens ingaan op de procedures en toegankelijkheid ervan voor de 'verklaring van verlies van een identiteitskaart'? En voor een kiezerspas?

4.3.4.3. Is een kiezerspas (die vaak als identiteitskaart wordt gebruikt) op ieder moment door een Congolees aan te vragen bij de kiescommissie of alleen in een periode voorafgaande aan een verkiezing? Dient men bepaalde documenten te overleggen om een kiezerspas te verkrijgen of dient men overige informatie te verschaffen alvorens de pas te verkrijgen (bijvoorbeeld het beantwoorden van bepaalde vragen)?

4.3.5. Rechtsgang

4.3.6. Arrestaties en detenties

4.3.6.1. Kunt u een overzicht geven van de arrestaties, detenties en veroordelingen van mensenrechtenactivisten, politieke opposanten en andere critici van het regime in de verslagperiode? Zijn personen met een bepaalde achtergrond vaker het slachtoffer geweest van arrestaties en detenties dan personen die niet deze achtergrond hebben?

4.3.6.2. Kunt u de informatie over de situatie in de gevangenissen en *cachots* actualiseren? Is de situatie gedurende de verslagperiode gewijzigd?

- 4.3.7. Mishandeling en foltering
- 4.3.8. Verdwijningen
- 4.3.9. Buitengerechtelijke executies en moorden
- 4.3.10. Doodstraf

5. **Positie van specifieke groepen**

5.1. Daar waar de situatie van minderjarigen in negatieve zin afwijkt van de situatie van andere leden van de bewuste groep (met uitzondering van de alleenstaande minderjarigen), verzoek ik u hierover te berichten.

5.2. *Vrouwen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van Congolese vrouwen in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

- 5.2.1. Hoe is de huidige positie van de vrouw in de DRC? Zijn er vorderingen geweest op het gebied van het tegengaan van discriminatie van vrouwen? Zijn er aanwijzingen dat het geweld tegen vrouwen in de verslagperiode is toe- of juist afgenomen?
- 5.2.2. Wat is de positie van alleenstaande vrouwen / moeders in de DRC? In hoeverre en op welke wijze kunnen zij zich staande houden in de DRC?
- 5.2.3. Bestaat voor vrouwen de mogelijkheid om aangifte te doen van en bescherming te vinden tegen (seksueel) geweld door derden of door overheidsfunctionarissen? Zo ja, is dit dan bij de autoriteiten of bij een andere instantie? Wordt deze mogelijkheid in het algemeen in de praktijk ook geboden? Geldt dit ook als de dader de echtgenoot is?
- 5.2.4. Zijn er bepaalde gebieden in de DRC aan te wijzen waar (seksueel) geweld meer voorkomt? Zo ja, welke gebieden zijn dit en kunt u de redenen hiervan aangeven?
- 5.2.5. Lopen alleenstaande vrouwen / moeders in de DRC een verhoogd risico om slachtoffer te worden van seksueel geweld? Lopen bepaalde specifieke andere groepen vrouwen meer risico op seksueel geweld dan anderen? Kunt u aangeven welke persoonlijke omstandigheden van invloed zijn op de kans om slachtoffer te worden van seksueel geweld?
- 5.2.6. Kunt u cijfers geven van het (seksueel) geweld? Hoeveel aangiften van geweld zijn er daadwerkelijk gedaan in de afgelopen verslagperiode? Hoeveel aangiften zijn daadwerkelijk in behandeling genomen en in hoeveel van die zaken zijn daders daadwerkelijk vervolgd?
- 5.2.7. Welke opvangvoorzieningen zijn er in de DRC voor vrouwen die het slachtoffer zijn van seksueel geweld?

5.3. *Etnische groepen*

Ik verzoek u informatie omtrent de positie van verschillende etnische groepen in de DRC in uw vorige algemene ambtsbericht over de DRC te actualiseren en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

- 5.3.1. Wordt in de DRC de etniciteit van personen geregistreerd? Zo ja, bij welke instantie? Maken identiteitsbewijzen melding van de etniciteit van betrokkene? Speelt etniciteit een rol bij toegang tot voorzieningen?
- 5.3.2. Wat is de huidige positie van de Tutsi bevolking in de DRC? Is hun positie verbeterd, verslechterd of hetzelfde gebleven ten opzichte van de vorige verslagperiode? Is er sprake van dat Tutsi het doelwit vormen van burgers dan wel autoriteiten? Is er sprake van structureel geweld tegen de Tutsi bevolking of andere Congolezen met een Tutsi-achtergrond? Is er sprake van een systematische, structurele en georganiseerde discriminatie van Tutsi in de DRC? Is er onderscheid naar gebied? Bestaat er de mogelijkheid voor Tutsi om vanuit voor hen onveilige gebieden af te reizen naar relatief veilige gebieden? Zo ja, geldt dit ook als zij niet in het bezit zijn van een identiteitsbewijs?
- 5.3.3. Bestaan er wezenlijke verschillen tussen de veiligheidssituatie van Tutsi en Banyamulenge enerzijds en andere groepen en personen met een Tutsi morfologie anderzijds? Zo ja, wat zijn deze verschillen dan? Zo nee, van wie ondervinden de groepen en personen met een Tutsi morfologie problemen en waar bestaan de problemen uit?
- 5.3.4. Kunnen Banyamulenge en overige Tutsi-groepen bescherming krijgen van de autoriteiten?
- 5.3.5. Hoe groot is de huidige groep Banyamulenge en andere Tutsi-groepen die in Kinshasa wonen? Worden Tutsi als zodanig geregistreerd in Kinshasa? Worden Tutsi gediscrimineerd door andere bevolkingsgroepen in Kinshasa dan wel door de autoriteiten en zo ja, op welke wijze? Ondervinden zij belemmeringen bij de toegang tot bepaalde voorzieningen? Zo ja, welke? Zijn Tutsi woonachtig in Kinshasa het slachtoffer van geweldsincidenten? Zo ja, zijn ze

het slachtoffer van willekeurige dan wel gerichte acties? Hebben de recente ontwikkelingen in het oosten van de DRC gevolgen voor de Tutsi bevolking woonachtig in Kinshasa? Zo ja, kunt u dit toelichten?

5.3.6. Is er thans informatie beschikbaar of de Tutsi-lijn ook wordt doorgegeven aan een kind als alleen de moeder Tutsi is?

5.3.7. Wat is de huidige positie van de Pygmeeën?

5.3.8. Wat is momenteel de positie van de Hema in Ituri? Is er sprake van vervolging van de Hema?

5.4. *Homoseksuelen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van homoseksuelen in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren.

5.5. *(Alleenstaande) minderjarigen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie en opvang van (alleenstaande) minderjarigen in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren. Ook de informatie met betrekking tot straatkinderen en kindsoldaten verzoek ik u te actualiseren.

5.5.1. Is het mogelijk een update te geven van de situatie omtrent de '*enfants sorciers*'? Zijn er thans gevallen bekend van veroordelingen van personen in verband met misdaden jegens van hekserij beschuldigde personen?

5.5.2. Is er (inmiddels) een lijst beschikbaar van particuliere opvanghuizen die alleenstaande minderjarigen opvangen?

5.5.3. Wat is de stand van zaken van het door Nederland ondersteunde opvangcentrum Don Bosco? Zijn er ondertussen medische voorzieningen aanwezig? Kunnen geestelijk en lichamelijk gehandicapte kinderen in Don Bosco worden opgevangen? Kunnen deze kinderen medische begeleiding krijgen? Waar bestaat deze uit? Kunnen minderjarigen hier tot hun 18^e blijven zonder te worden overgeplaatst?

5.5.3.1. Zijn er in de verslagperiode minderjarige kinderen vanuit Nederland naar Don Bosco gegaan? Zo ja, verblijven zij (nog) in Don Bosco?

5.6. *Dienstplicht en desertie*

Ik verzoek u de informatie omtrent dienstplicht en desertie in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren.

6. **Migratieproblematiek**

6.1. *Migratiefactoren of -oorzaken*

Ik verzoek u hier een feitelijke beschrijving te geven van de ontheemden- en vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst.

6.1.1. Wat is de positie van ontheemden in de DRC? Wat is de positie van ontheemden afkomstig uit de Kivu's en Ituri? Kunt u aangeven hoeveel ontheemden zich in de DRC bevinden, eventueel naar provincie / regio? Is het totaal aantal ontheemden in de DRC ten opzichte van een eerdere verslagperiode toe- of afgenomen?

6.1.2. Wat zijn de etnische achtergronden van de ontheemden en vluchtelingen in de DRC? Betreft het vooral Tutsi?

6.1.3. Hoe zijn de levensomstandigheden van ontheemden in de DRC? Hoe is hun veiligheidssituatie, liefst per provincie? Krijgen de ontheemden ondersteuning van overheidswege en / of van de internationale gemeenschap?

6.1.4. Kunt u ingaan op de positie van tot terugkeer gedwongen afgewezen asielzoekers? Ondervinden zij problemen van de zijde van de Congolese autoriteiten bij terugkeer en zo ja, hangen deze problemen samen met het feit dat zij ex-asielzoekers zijn? Zijn er in de verslagperiode teruggekeerde asielzoekers door de DGM aan de ANR overgedragen? Worden ongedocumenteerde terugkerende asielzoekers vastgehouden door de DGM ter vaststelling van hun identiteit en nationaliteit? Zo ja, waar worden zij dan vastgehouden, hoe lang en onder welke omstandigheden?

6.1.5. Wat is de positie van mensen die vrijwillig terugkeren?

6.2. *Opvang in de regio*

6.2.1. Zijn er landen in de regio waar uit de praktijk blijkt dat vluchtelingen uit de DRC worden opgevangen? Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze landen?

6.2.2. Is er informatie beschikbaar over de terugkeer van vluchtelingen naar de DRC vanuit de regio? Zo ja, om hoeveel vluchtelingen gaat het? Naar welke gebieden keerden zij terug?

6.3. *Activiteiten internationale organisaties*

6.3.1. Kunt u beknopt weergeven wat de activiteiten zijn van relevante internationale organisaties ten aanzien van het land van herkomst? Kunt u hierbij extra aandacht besteden aan de activiteiten van internationale organisaties zoals de UNHCR in het oosten van het land?

6.3.2. Kunt u aangeven wat het standpunt is van de UNHCR t.a.v. terugkeer van afgewezen asielzoekers uit de DRC?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Bureau Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens deze,
Het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
Namens deze,

H.C.. van Hoor (Directeur Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling)